

PIAȚA IT DIN REPUBLICA MOLDOVA

Petru Cervac

Universitatea Tehnică din Moldova

Abstract: În acest articol este prezentată o analiză a pieței IT din Republica Moldova. Sunt evaluate avantajele și dezavantajele ei, situația la momentul actual de timp cât și perspectivele în viitor a pieței de IT locale. Deasemenea în acest articol se face o evaluare a pieței IT locale în comparație cu vecinii săi din Europa Centrală și de Est.

Cuvinte cheie Sectorul TIC, Piața IT, Tehnologia Informației, Republica Moldova

Sectorul IT este un sector al economiei aflat în continuă creștere și dezvoltare. Acest lucru nu se referă doar la domeniul TIC din Republica Moldova ci în general la tot sectorul IT de pe glob. Sectorul IT reprezintă sectorul economic format convențional din patru industrii: tehnologia informației(TI), comunicațiile electronice(CE), producerea echipamentelor TIC și comerțul cu echipamente TIC. Conform așteptărilor experților, volumul cheltuielilor în sectorul TIC pentru anul 2015 se va menține la nivelul de 3.4 trilioane \$.

1. Analiza Sectorului TIC din Republica Moldova

Sectorul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) este unul dintre puținele domenii ale economiei, unde Republica Moldova înregistrează progrese semnificative. Sectorul TIC este compus din 4 industrii: tehnologia Informației(TI), comunicațiile electronice(CE), Producerea echipamentelor TIC și vânzarea echipamentelor TIC. Tehnologia informației este cea mai importantă ramură a sectorului TIC, celelalte trei fiind industrii de suport pentru TI.

Conform clasamentului internațional al indecilor de dezvoltare a sectorului TIC, Republica Moldova s-a plasat pe locul 61 din 166 de state cu o valoare a indecilor de 5,72 de puncte. Piața IT din Republica Moldova a fost estimată la peste 152,55 mln \$, neluând în calcul exportul de servicii. Cota contribuției sectorului TIC la PIB-ul RM a constituit 7,3%, o valoare de peste 8 mlrd lei. Cheltuielile în sectorul TIC nu au suferit schimbări semnificative în perioada (2009-2013) majorându-se cu aproximativ 5% anual, de la 19 mln \$ în 2009 la peste 22 mln \$ în 2013. Se prognozează că în viitor cheltuielile în sectorul TIC vor crește constant cu aproximativ cu 6,8% anual și vor atinge cifra de 31 mln \$ în 2018. În 2013 Republica Moldova a exportat servicii IT în valoare de peste 57 mln \$. Se așteaptă dublarea veniturilor sectorului TIC până în 2018, până la o cifră de 110 mln \$.

Piața serviciilor IT din RM are următoarea structură :Consultarea IT, Implementarea, Managementul Operațional, Trainingurile și educația. Serviciile de bază pentru sectorul serviciilor IT locale rămân în continuare Serviciile de implementare și suport, reprezentând 75% din totalul cheltuielilor. Sistemul financiar, comunicațiile și procesul de producere sunt cei mai mari consumatori de servicii IT din RM.

Majoritatea proiectelor implementate până acum au fost mici, cu cicluri scurte de punere în aplicare, cu risc scăzut, cu un randament de investiții(ROI) rapid.

2. Avantajele Pieței IT din Republica Moldova

Sectorul TIC este sprijinit de către guvernul Republicii Moldova.

Republica Moldova are o acoperire geografică bună atât pentru tehnologiile cu fir cât și pentru cele fără fir. Republica Moldova are o viteză medie de internet ce depășește media mondială. Conform datelor studiului NetIndex, viteza medie de descărcare la Internet era de 42,0, media globală fiind de 23,1 Mbps, viteza medie de încărcare – de 35,9 Mbps, media globală – 10,6 Mbps.

Poziția geografică unică situată între CSI(Ucraina) și UE(România)

Zonele economice libere unde pentru rezidenți sunt prevăzute stimulente fiscale speciale și garanții de stat, care sunt destul de atractive pentru proiectele industriale de investiții, inclusiv start-upurile din domeniul IT. Pe lângă zonele economice libere, parcurile IT oferă o infrastructură competitivă pentru companii la costuri semnificativ mai mici față de Europa de Vest, SUA sau regiunea Asia-Pacific.

3.Dezavantajele Pieții IT din Republica Moldova

Anual între 1800 și 2000 de oameni absolvesc specialitățile cu profil IT. Acest număr ar putea satisface nevoile interne ale industriei IT, însă programele profesionale a sistemului de învățământ, nepotrivit cerințelor pieții locale, mențin numărul persoanelor calificate la un procent scăzut.

Rata ridicată de piraterie software în Republica Moldova rămâne ridicată, peste 89%. Acest fapt nu permite companiilor din domeniul software obținerea tuturor veniturilor integral. În ultimii 5 ani nu au fost făcute progrese mari care ar avea un impact semnificativ asupra acestui fenomen.

Multe rapoarte internaționale arată că RM se află pe lucruri foarte slabe în ceea ce privește regulamentele și procedurile pentru administrarea unei afaceri. Acest lucru nu permite dezvoltarea efectivă a industriilor IT.

Majoritatea populației din RM au o putere de cumpărare scăzută, motivul principala fiind media salariilor scăzută față de restul vecinilor din regiune. Situația se agravează odată cu departarea de Chișinău. Astfel, un echipament IT, cum ar fi un PC, este prea scump pentru majoritatea moldovenilor.

Instabilitatea poliică din RM și regiune sperie investitorii care ar fi gata să investească bani în sectorul IT național. Războiul din țara vecină poartă o influență negativă pentru economia națională, inclusiv pentru domeniul TIC.

4.Exportul de servicii IT din Republica Moldova

Republica Moldova este o zonă offshore semnificativă în Europa în ciuda concurenței tot mai mari față de statele vecine.

Conform datelor prezentate de Banca Națională a Moldovei, volum exporturilor serviciilor TIC a crescut peste 25% în ultimii 5 ani, de la 159,5 mln\$ în 2010 la 200,33 mln \$ în 2014. În 2013 RM a exportat servicii IT în valoare de peste 56,72 mln \$, o creștere de peste 35% față de anul 2010. Totodată mai mulți experți estimează că cifra reală a este mul mai maredacă de luat în considerațiile contribuțiile freelancerilor, sumă ce se ridică șa cifra de 12 mil \$. Valoarea totală a serviciilor de offshoring/nearshoring a fost de aproximativ de 56 mil \$ în 2013 și se prognozează o majorare cu 14,5% pînă în 2018

Serviciile IT reprezintă cea mai mare parte din totalul exporturilor de servicii reprezentînd aproximativ 72% din total. Din aceste, dezvoltarea de aplicații și testarea au cea mai mare pondere, reprezentînd 70% din totalul serviciilor IT exportate.

5.Moldova și statele Europei Centrale și de Est(CEE)

În comparație cu alte țări ale acestei regiuni RM are o penetrare mai largă a absolvenților facultăților de calculatoare, matematică și statistică. În ciuda faptului că difra absolută este mai mică decît cele din alte țări, procentele arată creșterea interesului populației pentru o carieră într-un domeniu IT. RM ocupă primul loc de rînd cu Slovenia în regiune după procentul populației implicate în activități de informare și comunicare, cifra ajungînd la 2,8% din populație.

Majoritatea populației Republicii Moldova este bilingvă, posedînd și utilizînd limba romînă și rusă. Cifra populației bilingve din RM se ridică la cifra de 70%. Nivelul de competență în limbile internaționale precum engleza, franceza, germana este deasemena unul ridicat. Acest fapt reprezintă un avantaj față de alte țări din regiune. Acest fapt reprezintă un avantaj față de alte țări din regiune în ceea ce privește sistemele offshor/nearshor.

Concluzie

Sectorul TIC în general și domeniul IT în particular reprezintă domeniile economiei de o importanță strategică pentru Republica Moldova. Fiind săracă în resurse minerale utile, neavînd ieșire la mare sau la alte căi de transport internaționale, singura șansă de succes și prosperitar, Republica Moldova o are doar în sectorul TIC al economiei și în special, în domeniul IT.

Bibliografie:

1. "Competitiveness Assessment of Moldovan IT Services Industry Follow-Up of 2011/2012 Project" Prepared for USAID CEED II Moldova and Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH November 2014.
2. Raportul ministerului tehnologiei informației și comunicațiilor al Republicii Moldova referitor la accesul populației la TIC.
3. Raportul ministerului tehnologiei informației și comunicațiilor al Republicii Moldova referitor la Dezvoltarea Sectorului TIC în RM.